

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 305)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	7. februar 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets grundnotat om udkast til Kommissionens direktiv om mærkning af levnedsmidler, der indeholder kinin, og levnedsmidler, der indeholder koffein, dokument SANCO/4369/01 Rev.2.

om udkast til Kommissionens direktiv om mærkning af levnedsmidler, der indeholder kinin, og levnedsmidler, der indeholder koffein

Dokument SANCO/4369/01 Rev. 2

Resumé

Forslaget har til formål at sikre harmoniserede bestemmelser om mærkning, som klart oplyser forbrugeren om eventuelt indhold af kinin eller koffein i fødevarer.

Det foreslås at ændre mærkningsdirektivet (direktiv 2000/13/EF), således at kinin og koffein altid skal angives ved deres specifikke navn i ingredienslisten umiddelbart efter betegnelsen "aroma", når stofferne anvendes som aroma ved fremstilling eller tilberedning af en fødevarer eller i kosttilskud (forslagets artikel 1).

For drikkevarer (dog ikke kaffe og te), som indeholder mere end 150 mg/l, er det foreslået, at det faktiske koffeinindhold i mg/100 ml skal fremgå af mærkningen. Det er yderligere foreslået, at der på disse drikkevarer skal anføres en advarselmærkning på emballagen, der angiver, at børn og gravide kvinder bør begrænse deres koffeinforbrug.

For så vidt angår fødevarer, der ikke er drikkevarer, er det tilsvarende bestemt, at det faktiske koffeinindhold, uanset kilden, skal fremgå af mærkningen, hvis fødevarer indeholder mere end 150 mg/100 g.

En vedtagelse af forslagets artikel 1 vil isoleret set medføre et højere sundhedsbeskyttelsesniveau. En vedtagelse af direktivet vil kunne medføre en forringelse af sundhedsbeskyttelsesniveauet, hvis forslaget åbner op for at tilsætte ubegrænsede mængder af koffein til fødevarer. De gældende danske regler på området tillader et indhold af koffein på 150 ml alene i drikkevarer.

Baggrund

Kommissionen har ved SANCO/4369/01 Rev. 2 den 6. december 2001 fremsendt forslag til Kommissionens direktiv om mærkning af levnedsmidler, der indeholder kinin og levnedsmidler der indeholder koffein.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 4, stk. 2 og 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler (mærkningsdirektivet).

Forslaget behandles i en III a-procedure i Den Stående Komité for Levnedsmidler. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan vedtage forslaget uændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget er fremsat på baggrund af to udtalelser fra Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler, som konkluderer, at der på grund af overfølsomhed eller medicinske årsager kan forekomme kontraindikation ved overforbrug af kinin hos enkelte personer, samt at børn og gravide generelt bør rådes til et begrænset indtag af koffein.

Mærkningsregler af denne karakter bør udformes på fællesskabsplan, og det er således regeringens vurdering, at nærheds- og proportionalitetsprincippet er overholdt.

Formål og indhold

Forslaget har til formål at sikre harmoniserede bestemmelser om mærkning, som klart oplyser forbrugeren om eventuelt indhold af kinin eller koffein i fødevarer.

Da mærkningsdirektivet ikke indeholder krav om, at kinin og koffein anføres i ingredienslisten med deres specifikke navn, når de anvendes som aromaer, har flere medlemsstater indført national lovgivning, der gør det obligatorisk at nævne forekomst af kinin og koffein på mærkningen af fødevarer. Det medfører, at forbrugerne i medlemsstaterne ikke har adgang til de samme oplysninger vedrørende kinin og koffein i f&oslas h;devarer, ligesom det kan skabe hindringer for de pågældende varers frie bevægelighed.

Det foreslås derfor at ændre mærkningsdirektivet (direktiv 2000/13/EF), således at kinin og koffein altid skal angives ved deres specifikke navn i ingredienslisten umiddelbart efter betegnelsen "aroma", når stofferne anvendes som aroma ved fremstilling eller tilberedning af en fødevarer eller i kosttilskud (forslagets artikel 1).

For så vidt angår drikkevarer, som indeholder mere end 150 mg/l, er det foreslået, at det faktiske koffeinindhold i mg/100 ml skal fremgå af mærkningen. Dette gælder, uanset hvad kilden til koffeinen består i. Bestemmelsen finder dog ikke anvendelse på drikkevarerne kaffe og te eller ekstrakter heraf, da forbrugerne formodes at vide, at disse produkter indeholder koffein.

I de tilfælde, hvor en drikkevarer indeholder mere end 150 mg/l, er det yderligere foreslået, at der skal anføres en advarselmærkning på emballagen, der angiver, at børn og gravide kvinder bør begrænse deres koffeinforbrug.

For så vidt angår fødevarer, der ikke er drikkevarer, er det tilsvarende bestemt, at det faktiske koffeinindhold, uanset kilden, skal fremgå af mærkningen, hvis fødevareren indeholder mere end 150 mg/100 g. Direktivets bestemmelse om advarselmærkning gælder dog ikke for denne type fødevarer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Området er reguleret i bekendtgørelse nr. 741 af 9. august 2000 om mærkning m.v. af fødevarer som ændret ved bekendtgørelse nr. 243 af 3. april 2001, samt Fødevaredirektoratets skrivelse af 21. november 2001 om tilladelse til at anvende koffein i læskedrikke i en mængde på højst 150 mg/l.

Konsekvenser

Forslaget nødvendiggør en ændring af ovennævnte bekendtgørelse.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser og skønnes ligeledes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget artikel 1 vil isoleret set medføre et højere sundhedsbeskyttelsesniveau, idet forbrugere med intolerance overfor kinin har mulighed for at fravælge fødevarer med et indhold heraf, og forbrugerne generelt får

oplysninger om koffeinindhold i produkterne. En vedtagelse af direktivet vil kunne medføre en forringelse af sundhedsbeskyttelsesniveauet, hvis forslaget åbner op for at tilsætte ubegrænsede mængder af koffein til fødevarer. De gældende danske regler på området tillader et indhold af koffein på 150 mg/ml alene i drikkevarer.

Høring

Forslaget er i overensstemmelse med § 6 i fødevarerloven sendt i høring hos en kreds af forbruger-, erhvervs- og interesseorganisationer.

Kaffe- & Teimportørforeningen tager afstand fra forslaget, idet det er foreningens opfattelse, at forslaget vil medføre forvirring i forbruger kredse og indebære en alvorlig risiko for, at koffein generelt vil opfattes negativt. Foreningen anser desuden kravet om mærkning af kinin og koffein for overflødig, idet foreningen peger på, at der ikke foreligger videnskabelige undersøgelser eller data, der støtter kravet om mærkning. Foreningen stiller sig imidlertid tilfreds overfor det forhold, at mærkningskravene ifølge forslaget ikke finder anvendelse for drikkevarer fremstillet af kaffe, te, kaffeekstrakt eller teekstrakt.

Danske Læskedrik Fabrikanten støtter bestemmelsen i artikel 1, hvorefter fødevarer, der indeholder koffein eller kinin, skal mærkes med ordet aroma, da denne praksis allerede har været anvendt af læskebranchen i Danmark i en årrække. Foreningen finder det uheldigt, såfremt der på nuværende tidspunkt fastsættes en grænse for koffein anvendt som aroma på 150 mg/l, da Kommissionen fortsat revurderer aromaer. Foreningen er i øvrigt imod en advarselsmærkning om koffein til børn og gravide på deklarationen af læskedrikke, idet foreningen mener, at information og generelle råd om moderate indtag af koffeinholdige drikkevarer i stedet bør fremgå af officielle anbefalinger om kostsammensætning til forskellige forbrugergrupper.

Forbrugerrådet oplyser, at rådet kan støtte en mærkningsordning, der oplyser forbrugerne om tilstedeværelsen af kinin og koffein i fødevarer af samme årsager som Kommissionen nævner i forslaget. Forbrugerrådet vil dog samtidig opfordre til, at der arbejdes for en mere fyldestgørende generel mærkning af aromastoffer, der som minimum angiver stoffets navn og funktion. For så vidt angår advarselsmærkning af koffein på produkter indeholdende mere end 150 mg koffein, finder rådet det dobbelt moralsk, at man på den ene side tillader tilsætning af relativt høje mængder koffein i energi- og læskedrikke, og på den anden side fralægger sig ansvaret for denne handling ved at kræve det samme stof advarselsmærket. Advarselsmærkningen vil efter Forbrugerrådets opfattelse ikke forebygge et for højt indtag, da børn og unge må forventes ikke at læse eller tage en advarselsmærkning til efterretning. Forbrugerrådet finder derfor, at en advarselsmærkning bør erstattes af lavere grænser for tilsætning af koffein i energi- og læskedrikke. Foreningen er dog tilhænger af en advarselsmærkning, for så vidt angår produkter med et naturligt indhold af koffein.

Dansk Flavour Organisation mener, at det er for tidligt at fremsætte et forslag med grænseværdier for koffein, idet EU's Videnskabelige Komité for Levnedsmidler endnu ikke har vurderet koffein som aromastof. Organisationen er enig i, at brugen af koffein i energidrikke bør reguleres, men først når der er enighed i EU om, hvor grænsen skal gå. For så vidt angår forslaget om advarselsmærkning, finder organisationen, at denne form for mærkning vil skabe forvirring og misinformation af forbrugerne, da advarselsmærkningen ikke gælder for kaffe og te. I øvrigt mener organisationen, at forslaget om en kvantitativ deklaration af koffein i kosttilskud med en angivelse af mængden i mg/daglig dosis vil gøre det vanskeligt for forbrugeren at sammenligne indtaget fra forskellige produkter.

Økonomaforeningen har meddelt, at foreningen kan tilslutte sig forslaget.

Mejeriforeningen, Teknologisk Institut og Coop Danmark A/S har meddelt, at de ikke har nogen bemærkninger til forslaget.

Forslaget har desuden været i høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalg:

Forbrugerrådet ønsker en øvre grænse for koffein fastsat. Forbrugerrådet gør opmærksom på, at børn har et meget højt indtag og ikke læser deklarationer. Produkter med højt indhold bør deklareres, også eksempelvis te. Mærkningskravet skal også gælde, når koffein er anvendt som tilsætningsstof eller ingrediens.

De Samvirkende Købmænd finder, at en harmonisering på EU-niveau også vedr. mærkning af disse stoffer, er at foretrække frem for nationale regler.

Danske Slagterier har ingen kommentarer til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

DA

SANCO/4369/01-Rev.2

Udkast til

KOMMISSIONENS DIREKTIV ../.../EF

IREKTIV ../.../EF

om mærkning af levnedsmidler, der indeholder kinin, og levnedsmidler, der indeholder koffein

(EØS-relevant tekst)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler, særlig artikel 4, stk. 2 og 3, og

ud fra følgende betragtninger:

- Kinin og koffein anvendes til fremstilling eller tilberedning af visse levnedsmidler enten som aroma eller, navnlig for kaffeens vedkommende, som ingrediens.
- For de fleste forbrugere indebærer et moderat forbrug af de pågældende stoffer ikke sundhedsrisici. Hvad angår kinin havde Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler således konkluderet, at den fra et toksikologisk synspunkt ikke havde indvendinger imod, at kinin fortsat anvendtes med op til 100 mg/l i bitre drikkevarer. Der kan dog være kontraindikation mod forbrug af kinin hos visse personer af medicinske grunde eller på grund af øvrløshed over for stoffet.
- Hvad angår koffein konkluderede Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler i sin udtalelse af 21. januar 1999 om koffein og andre stoffer, der anvendes som ingredienser i såkaldte "energidrikke", at der for voksne, undtagen gravide kvinder, ikke var anledning til bekymring over energidrikkenes bidrag til det samlede forbrug af koffein, ud fra den forudsætning at energidrikkerne substituerer andre koffeinkilder; for børns vedkommende kan et forhøjet dagligt indtag af koffein, f.eks. på 160 mg koffein pr. dag, imidlertid medføre momentane adfærdsforandringer, f.eks. forøget uro, irritabilitet, nervøsitet eller angst. Komitéen mener endvidere, at der ved graviditet bør rådes til nedsat forbrug af koffein.
- Udtalelserne taler for en mærkning, som klart oplyser forbrugeren om eventuel forekomst af kinin eller koffein i et levnedsmiddel, og som for kaffeens vedkommende indeholder en advarsel og en angivelse af indholdet, hvis dette udgør mere end 150 mg/l, for andre drikkevarer end drikkevarer fremstillet af kaffe eller te, som forbrugeren godt ved indeholder koffein; for levnedsmidler, der ikke er drikkevarer, bør indholdet ligeledes angives, men fra et højere indhold, idet de i mindre grad bidrager til indtaget af koffein.
- Direktiv 2000/13/EF indeholder imidlertid ikke krav om, at aromaer anføres i ingredienslisten med deres specifikke navn; når kinin eller koffein anvendes som aroma, er det altså tilladt ikke at angive deres navn i ingredienslisten; selv om koffein anføres under dette navn i ingredienslisten, er der desuden ikke noget krav om angivelse af indholdet i tilfælde af højt indhold.
- Denne situation har medført, at visse medlemsstater har indført national lovgivning, der gør det obligatorisk at nævne forekomst af kinin og/eller koffein på mærkningen af de levnedsmidler, som indeholder stofferne, og i visse tilfælde at angive koffeinindholdet sammen med en advarsel. Denne situation kan altså samtidig medføre tekniske hindringer for handelen med de pågældende levnedsmidler inden for Fællesskabet.
- For at oplyse samtlige forbrugere i Fællesskabet og for at fremme de pågældende varers frie bevægelighed bør der derfor for levnedsmidler, der indeholder kinin, og levnedsmidler, der indeholder koffein, indføres harmoniserede bestemmelser om obligatoriske oplysninger på mærkning, som supplerer artikel 3 i direktiv 2000/13/EF.
- De i dette direktiv fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Stående Levnedsmiddelkomité -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Uanset artikel 6, stk. 6, andet afsnit, tredje led, i direktiv 2000/13/EF angives kinin og koffein altid ved deres specifikke navn i ingredienslisten umiddelbart efter betegnelsen "aroma", når de anvendes som aroma ved fremstilling eller tilberedning af et levnedsmiddel.

Artikel 2

1. Hvis en drikkevare, der er bestemt til forbrug uden yderligere forarbejdning eller tilberedning, indeholder mere koffein end 150 mg/l, skal det faktiske koffeinindhold, uanset kilden, fremgå af mærkningen. Indholdet udtrykkes i mg/100 ml og anføres umiddelbart efter betegnelsen "koffein".

Bestemmelserne i første afsnit finder ikke anvendelse på drikkevarer fremstillet af kaffe, te, kaffeekstrakt eller teekstrakt.

2. Hvis et levnedsmiddel, der ikke er en drikkevare, og som er bestemt til forbrug uden yderligere forarbejdning eller tilberedning, indeholder mere koffein end 150 mg/100 g, skal det faktiske koffeinindhold, uanset kilden, fremgå af mærkningen. Indholdet udtrykkes i mg/100 g og anføres umiddelbart efter betegnelsen "koffein". For kosttilskud udtrykkes indholdet dog i mg/daglig dosis som anbefalet af producenten.

3. I det tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, første afsnit, anføres følgende advarsel på mærkningen i samme synsfelt som koffeinindholdet: "Børn og gravide kvinder bør begrænse deres koffeinforbrug".

4. Angivelserne i henhold til nærværende direktiv skal fremgå af mærkningen i overensstemmelse med artikel 13, stk. 2, i direktiv 2000/13/EF.

Artikel 3

Medlemsstaterne vedtager senest den [30. juni 2002] de fornødne love og administrative bestemmelser med henblik på:

- at tillade handel med varer, der er i overensstemmelse med dette direktiv, fra den [1. juli 2002]

- at forbyde varer, der ikke er i overensstemmelse med dette direktiv, fra den [1. juli 2003]; dog kan varer, der er markedsført eller mærket inden denne dato, fortsat afsættes, indtil lagrene er tømte.

Medlemsstaterne underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 4

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 5

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...]

dagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

På Kommissionens vegne

[...]

mmissionens vegne

Medlem af Kommissionen